

Mottaker i henhold til mottakerliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Per Olav Granheim, 32 26 67 39

Marit Surlien Hoen, 32 26 67 16

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2025

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vil med dette orientere kommunene i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om ansvaret som kommunen har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Tilskuddsordningene skal forvaltes i samsvar med tilskuddsforskriftene, gjeldende jordbruksavtale og de økonomiske rammene som er fastsatt av Stortinget.

Forvaltningen av tilskuddsbevilgninger skal gjøres i tråd med regelverket for økonomistyring i staten. Dette regelverket, som har til formål å sikre en effektiv forvaltning, består av *Reglement for økonomistyring* og *Bestemmelser om økonomistyring i staten (økonomireglementet)*. Spesifikke krav til utforming og forvaltning av tilskudd er utdypet i økonomireglementet kapittel 6.

Kommunene er ikke en del av staten. Når kommunen forvalter statlige tilskudd, må de allikevel følge økonomireglementet. Selv om oppgaven er delegert til kommunene, har fortsatt departementet ansvar for disponeringen av budsjettvedtaket (ev. bevilgningene).

Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet når det gjelder hvordan den delegerte myndigheten skal utøves og hvordan de statlige midlene skal forvaltes. Dette innebærer også en rett til å kontrollere at oppgaver og myndighet utøves som forutsatt. Kommunens politiske og administrative ledelse har derfor ingen instruksjonsmyndighet og har som hovedregel ikke adgang til å påvirke den faglige utøvelsen av forvaltningen av tilskuddsordningene som er omtalt i dette brevet. For noen ordninger har imidlertid departementet gitt kommunene et handlingsrom for den faglige utøvelsen. Det vil i så fall gå frem av regelverket for den enkelte ordning.

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved tilskuddsforvaltningen. Systemene er nettbaserte og krever to-faktor pålogging til Landbruksdirektoratets digitale tjenester, [se veiledningen på Landbruksdirektoratets nettsider](#).

1.2 Aktører og ansvarsdeling ved tilskuddsforvaltningen

Forvaltningsoppgavene av tilskuddsordningene på landbruksområdet er delt mellom Landbruksdirektoratet, Statsforvalteren og kommunene. Stortinget har delegert myndigheten til å fatte vedtak om tilskudd til kommunene gjennom jordloven og skogbruksloven. Landbruks- og matdepartementet har fastsatt forskrifter for den enkelte tilskuddsordning hvor kommunens myndighet går fram.

Kommunene har ansvar for å

- informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- etablere kontroll med saksbehandlingen i tråd med rammer og krav
- forberede eventuelle klage til Statsforvalteren

Statsforvalteren har ansvar for å

- fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- veilede kommunene om regelverket for tilskuddene og om bruk av saksbehandlingssystemene
- ivareta kontroll med at kommunene utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til etablert intern kontroll
- være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet.

Landbruksdirektoratet administrerer tilskuddsordningene. Det betyr at direktoratet har ansvar for å

- utbetale tilskuddene til mottakerne
- utvikle og drifte de digitale tjenestene som benyttes ved forvaltningen av tilskuddene
- utarbeide kommentarer til regelverket
- utarbeide instruks og retningslinjer for saksbehandling
- føre regnskap, og rapportere hvordan bevilgningene er disponert til Landbruks- og matdepartementet.
- gjennomføre evalueringer av tilskuddsordningene

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å

- følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i årlige tildelingsbrev til forvaltningen
- fastsette regelverk for tilskuddsordningene
- rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningene

2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2025, jf. [Prop. 1 S \(2024-2025\)](#) og [Prop. 105 S \(2023-2024\)](#), og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. **Vi ber derfor om at dere i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november, hvis ikke annet står oppført for den enkelte ordning.** Statsforvalteren vil etter denne fristen omfordele kommunalt udisponerte tilskuddsmidler til andre kommuner med dokumentert tilskudsbehov.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og når vedtak fattes jf. pkt. 3.3 nedenfor.

2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen, eller barns, sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruker.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjettrammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjettramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har satt. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen Prop. 1 S fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

For produksjons- og avløsertilskudd fordeles ingen konkrete budsjettrammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

Se [kapittel 3.1 i rundskrivet om forvaltningsansvar og saksbehandling](#) og brukerveiledning for eStil [PT](#) og nærmere informasjon om fagsystemet «eStil PT».

2.3 Tilskudd til tettere planting, gjødsling og ungskogpleie som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til tettere planting.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak.

Rammer for 2025

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For disse ordningene fordeles ingen budsjettammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet fastsetter tilskuddssatsene og kunngjør disse i slutten av januar 2025. Tilskuddssatsene kan bli justert gjennom året for å unngå at rammen overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

Tildelingskriterier

Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. Ellers gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til veibygging.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.

2.4.1 Tilskudd til vegbygging og drift

Rammer for 2025

Det er et stort behov for midler til ombygging av gamle skogsbilveger, samt noe behov for midler til bygging av nye skogsbilveger i vårt område. Nasjonalt er det tildelt 120 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. i 2025. Av dette får Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 20,8 mill. kr. Midlene skal prioriteres brukt på langsiktige veginvesteringer fremfor driftstilskudd.

Statsforvalteren legger registrert tilskuddsbehov i Vegbank til grunn for sin tildeling. Prosjekter med status X (har søkt tilskudd) er prioritert. Tildelte vegmidler som **ikke er satt i ansvar innen 1. mai omfordeles** til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov av Statsforvalteren.

Maksimal kostnad pr løpemeter bygd skogsbilveg, som gir grunnlag for tilskudd ble satt til kr 1750 fra og med 2024. Denne kostnaden skal fortsatt legges til grunn ved tildeling av tilskudd.

Kommunene skal i 2025 fortsette arbeidet med hovedplan for skogsveier. Arbeidet skal være avsluttet innen 1. mai 2026. Hovedplanen vil være styrende for tildeling av økonomiske virkemidler innen skogbruk til kommunen. Statsforvalteren vil bidra med veiledning av kommunene i forbindelse med arbeidet.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

2.4.2 Tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak

Rammer for 2025

Nasjonalt er det avsatt 98 mill. kr i tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak i 2025. Av dette får Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 16 mill. kroner. På grunn av høy hogstaktivitet, er det fortsatt stort behov for skogkultur. De økonomiske rammene kan være begrensende. Tilskuddssatser og tiltak må vurderes nøye. Vi oppfordrer kommunene til å harmonisere satsene seg imellom, samt at det fastsettes en maksimal tilskuddssats pr daa for de tiltak som prioriteres.

Statsforvalteren har lagt til grunn en tilskuddssats på 30 % for skogkulturtiltak i sin tildeling, og en maksimal tilskuddssats pr dekar på kr 300 for ungskogpleie (formålkode 133). Midlene skal forvaltes etter prioriteringer vedtatt av kommunen (tiltaksstrategier med aktivitetsbudsjett og strategiplaner).

Handlingsplan for skogbruket i Oslo og Viken 2021-2025 ble vedtatt i 2021. Denne er nå under revidering. Vi oppfordrer til at oppfølging av tiltak og målsetninger i handlingsplanen blir gjort til del av de kommunale tiltaksstrategiene. Statsforvalteren vil omfordere kommunalt udisponerte tilskuddsmidler (skogkultur) til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov **etter 25. oktober**.

Det vil bli gitt nærmere informasjon om innretting og retningslinjer for tilskudd til miljøtiltak på et senere tidspunkt.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Risikobasert kontroll og resultatkontroll

Kommunen skal årlig utarbeide risikobasert kontrollplan for blant annet kontroll av tilskudd til skogkultur, tettere planting og gjødsling (jf. [Veileder 01:2019, Ldir.](#)). Generelt skal minimum 5 % av alle vedtak kontrolleres. For veganlegg som ikke mottar tilskudd skal minimum 25 % av tiltakene også følges opp med registrering av resultatkontroll i ØKS. Mangelfull oppfølging av kontroll blir definert som avvik i forhold til kommunal forvaltning.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.5 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkår for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon på landbrukseiendommen som oppfylle vilkårene for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

Nasjonalt er det bevilget 220 mill. kr til SMIL i 2025. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 67 millioner kroner av disse, som tilsvarer en økning på åtte mill. kr fra i fjor.

Vi tildeler i år hele SMIL-rammen ved hovedtildelingen. Dette innebærer at det ikke er egne midler tilgjengelig til klagebehandling eller akutte hendelser. Kommuner som sender over klagesaker til Statsforvalteren, må derfor selv holde igjen penger til klagesaken er avgjort.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Vi er kjent med at flere kommuner har søknadsfrist for SMIL sent på høsten. Ifølge forskriften er det opp til kommunene selv å sette denne fristen. For at vi skal ha mulighet til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene, og for at dere og vi skal ha et best mulig grunnlag for budsjettinnspill til 2026, ber vi om at dere har søknadsfrist i rimelig tid før dere skal rapportere til oss. Vi oppfordrer dere også til å gi oss beskjed så snart dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene. På den måten kan vi benytte midlene i våre fire fylker på en mest mulig effektiv måte gjennom løpende omfordelinger. Direktoratet legger hvert år stor vekt på inneværende års forbruk av tildelte midler ved vurdering av neste års tildeling av midler.

Det har vært et problem at inndratte midler fra tiltak som ikke er gjennomført innen arbeidsfristen, tilfaller kommunene sent på året. Dette har ført til at dere enten ikke har vært klar over at rammen har økt, eller ikke har rukket å fatte vedtak før systemet har stengt. Midler som ikke er brukt opp ved årsskiftet trekkes inn og overføres til LUF. Med bakgrunn i dette oppfordrer vi dere til å sette arbeidsfristen enten til 30. juni eller 31. desember når dere fatter vedtak om tilskudd. Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskuddet.

Tildelte midler som ikke er disponert før 10. november, vil Statsforvalteren kunne omfordele til andre kommuner med dokumentert behov for økt tilskudd.

Føringer og prioriteringer

Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Innlandet og Vestfold og Telemark har kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden. Vi skal derfor gi aktuelle kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden en større del av økningen på embetets

budsjettramme slik at de kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak, blant annet hydrotekniske tiltak, etablering av vegetasjonssoner og fangdammer.

Regionalt miljøprogram (RMP) for jordbruket i Oslo og Viken 2023 – 2026 legger føringer for fordeling av SMIL-midlene til kommunene. Dere kan [lese mer om dette på nettsiden vår](#). Ifølge tildelingsbrevet til oss, skal klima-, natur – og miljøsertifikasjonen over jordbruksavtalen bidra til å ivareta kulturlandskapet og redusere miljøbelastningen fra landbruket. SMIL-ordningen kan støtte viktige tekniske og naturbaserte tiltak for bedre håndtering av overflatevann, redusert risiko for erosjon og flom og forbedret vannmiljø. Det er viktig å ta tak i disse utfordringen av hensyn til klimatilpasning, ressursbevaring og matproduksjon.

Det vises til at det er mulig å gi investeringsstøtte til seterdrift over ordningen, og kommunene kan øke satsen for investeringsstøtte til seterdrift.

Ved fordeling av rammer til kommunene skal vi særlig legge vekt på:

- lokale retningslinjer/tiltaksstrategier for SMIL som beskriver lokale miljøutfordringer og prioriterer miljøtiltak.
- Gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i kommunen
- Kommunens størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere
- Variasjoner i behovene fra år til år, sammen med hensyn til forutsigbarhet og kontinuitet

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddet kan gis til:

- Foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- Beitelag kan søke tilskudd til drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

På [temasiden om regionalt miljøtilskudd på nettsidene](#) våre finner dere veiledningsmateriell og lenke til forskriften som gjelder våre fylker.

Rammer for 2025

For regionale miljøtiltak i jordbruket fordeles ingen konkrete budsjetttrammer til kommunene. Statsforvalteren fastsetter foreløpige satser for det enkelte tiltaket. Kommunen gjør en foreløpig behandling av søknadene. Statsforvalteren fastsetter endelige satser for det enkelte tiltaket basert på prognoser på forbruk fra søknadsomgangen, for å sikre at tildelingen til våre fylker ikke overskrides. Kommunen fattet vedtak om utbetaling når endelige satser er fastsatt.

Tilskuddsramma for søknadsomgangen i 2024, med utbetaling i 2025, er på 313,9 millioner. Satsene fastsettes av Statsforvalteren ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen til Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus ikke overskrides. Tilskuddsrammen for søknadsomgangen 2025, med utbetaling i 2026, er ikke kjent før årets jordbruksforhandlinger er avsluttet.

Fagsystem og tilganger

Om fagsystemet «eStil RMP» - [se i rundskrivets kapittel 4.](#)

2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

Rammer for 2025

Av hensyn til blant annet vannmiljøutfordringer, skal arealer med korn, grønnsaker og poteter fortsatt prioriteres ved fordeling av midler.

For 2025 er det bevilget 148 mill. kr til tilskudd til drenering nasjonalt. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tildelt 47,5 mill. kr av disse. Den tildelte tilskuddsrammen dekker mindre enn halvparten av kommunenes innmeldte behov for 2025.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Retningslinjene for fordeling av dreneringsmidler til kommunene sier at 70 % av midlene skal fordeles etter faste kriterier (andel jordbruksareal) og 30 % etter aktivitet (gjennomføringsgrad, rapportering og innmeldte behov).

Annet

Vi merker fortsatt økt påtrykk om tilskudd til drenering spesielt som følge av de økte satsene, men også på grunn av endret klima og skader på dreneringer og tette rør etter flommen "Hans".

Til tross for den økte bevilgning vi fikk i 2024, klarte vi ikke å dekke det omsøkte behovet i innkomne søknader. Disse må følgelig behandles i 2025, og bidrar igjen til et ytterligere økt behov for midler til drenering i 2025. **Innen 1. juni vil vi be om en oversikt over kommunenes forbruksprognoser**, med forventet sum for innvilgninger, ubrukte midler per 1. juni og antatt udisponerte midler ved årsslutt. Med bakgrunn i denne oversikten vil vi ha et godt utgangspunkt for å be om økt tildeling, dersom det viser seg at vi allerede på dette tidspunktet har brukt opp store deler av årets tildeling.

Det er ellers viktig at dere i størst mulig grad fatter vedtak fortløpende og senest innen 10. november.

Vi oppfordrer dere også for denne ordningen til å sette arbeidsfristen enten til 30. juni eller 31. desember (se også omtalt under SMIL-ordningen). Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskudd.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder.

Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er for 2025 tildelt 2,9 mill. kr til tiltak i beiteområder. Dette er en økning på 120 000 kroner fra i fjor. Ved årets hovedtildeling fordeles hele potten.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Til grunn for tildelingen har vi lagt antall sau og storfe på utmarksbeite, tildelinger de siste årene (aktivitet og etterspørsel) og innmeldt behov for 2025. Gi oss beskjed dersom dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene, slik at vi kan omfordele dem til andre kommuner. Vi minner om at søknadene skal gå via beite- eller sankelagene. Dersom det foreligger søknader fra enkeltforetak, må kommunen foreta en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle av hvorfor det ev. er naturgitte eller driftsmessige forhold som gjør at det ikke ligger til rette for samarbeid, jf. § 2 andre ledd i forskriften.

Av den nasjonale totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområder på 31 mill. kroner er 6,5 mill. kr øremerket tiltak knyttet til ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot skrantesjuka (CWD). Disse midlene forvaltes av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i samarbeid med Statsforvalteren i Vestland og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og i dialog med beitenæringen og Mattilsynet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)

- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til tiltak i verdensarvområder er å styrke landbruket i verdensarvområdene.

Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningene.

Rammer for 2025

I 2025 er den totale nasjonale rammen på 31,65 mill. kroner og tilnærmet uendret fra 2024. Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har til sammen syv Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fordelt på seks kommuner. Samlet ramme for våre områder er også i år på 3,8 mill. kroner.

Vi har tildelt 3 750 000 kroner av årets pott til kommunene og avsatt kr 50 000 til regionale felles tiltak som skal forvaltes av Statsforvalteren.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Ved tildeling til kommunene har vi lagt vekt på gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i områdene, områdenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere.

Statsforvalteren skal følge med på forbruket av midler i kommunene og sørge for en forvaltning av midlene som fremmer aktivitet i områdene. I tillegg kan vi omfordele udisponerte midler i løpet av året. Vi oppfordrer kommunene om at det i størst mulig grad blir fattet vedtak før 10. november. Se ellers generell omtale om dette under SMIL-ordningen.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.10 Tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon

Formålet med tilskuddet er å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot.

Tilskuddet kan gis foretak som har hatt svikt i plante- eller honningproduksjonen forårsaket av klimatiske forhold og som; på skadetidspunktet oppfyller vilkårene for å kunne motta produksjonstilskudd, ikke kan få dekket tapet gjennom en allment tilgjengelig forsikringsordning eller på annen måte, og uten ugrunnet opphold har gitt melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå.

Kommunene skal ta imot meldinger om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå. Kommunen skal vurdere meldingen om skade. Kommunen gjennomfører stedlig kontroll på minimum 10 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor planteproduksjon, og minimum 50 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor honningproduksjon.

Kommunen mottar søknadene om tilskudd og kontrollerer at den er fullstendig utfylt. Kommunen gir uttalelse til søknaden før den sendes til Statsforvalteren til behandling.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

Vedtak om tilskudd ved produksjonssvikt fattes av Statsforvalterne og det fordeles derfor ikke budsjettmessige rammer til kommunene.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

3 Oppfølging og kontroll

3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler¹.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- saksbehandling, herunder dokumentasjon av fastsettelse av tilskuddsbeløp
- registrering av vedtak om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene foregår i samarbeid med Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet, vil de enkeltes oppgaver til sammen sikre korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger vil kommunene først og fremst ha ansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningsenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

3.2 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

---

¹ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

3.3 Krav til kontroll med vedtak og utbetaling

Det er krav til kontroll med vedtak og utbetalinger av tilskudd. I økonomireglementet omtales kontrollene som "transaksjonskontroller". Ansatte med ulike roller og fullmakter skal bekrefte at kontrollene er utført.

Kontrollene skal sikre at blant annet tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover og regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevant for kommunene. Disse omtales nedenfor.

3.3.1 Krav til kontroll med vedtak - budsjettdisponeringsmyndighet

Kommunen fatter vedtak om tilskudd. I slike tilfeller hvor kommunen har myndighet til å fatte vedtak på vegne av staten, følger det også krav til kontroll med den økonomiske forpliktelsen som tilskuddsvedtaket vil innebære. I Økonomiregelverket er dette omtalt som budsjettdisponeringsmyndigheten.

Kommunenes vedtak om tilskudd skal godkjennes av en ansatt som har budsjettdisponeringsmyndighet. Tildeling av budsjettdisponeringsmyndighet til den ansatte må gjøres skriftlig.

Kommunene skal ha rutiner for oppfølging av delegert budsjettdisponeringsmyndighet. Kommunene bør ha rutiner som sikrer at roller og tilganger endres når ansatte slutter eller går over i andre stillinger. Myndigheten til å disponere budsjettet (her tilskuddsrammen) følger den ansatte, ikke en stilling. Kommunen bør ha tiltak som sikrer at saksbehandlere har kjennskap til regelverk og rammer for saksbehandlingen.

Før en ansatt med budsjettdisponeringsmyndighet fatter endelig vedtak, setter *Reglementet for økonomistyring i staten*² krav om at vedkommende skal

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskuddsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet. Å påse at disposisjonene er økonomisk forsvarlig er ikke aktuelt for tilskuddsforvaltningen.

---

² Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

Kommunene må ha rutiner som sikrer at disse oppgavene beskrevet i a) og b) blir gjort.

3.3.2 *Krav til kontroll ved utbetaling - attestasjon*

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert³ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon der det er stilt vilkår om dette. Her menes dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene som er sendt inn i ettertid.

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket og produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene før Landbruksdirektoratet utbetaler.

3.3.3 *Arbeidsdeling*

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig, som følger av kravet til internkontroll. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til utførelsen av kontrolloppgavene:

- Den som har budsjett disponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.
- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjett disponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjett disponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

3.3.4 *Krav til dokumentasjon*

Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Bekreftelsen av utøvd budsjett disponering skal komme frem av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivaretatt i de elektroniske fagsystemene.

Bekreftelse på utøvd attestasjonskontroll vil komme frem av det elektroniske fagsystemet.

3.4 *Tildeling og kontroll med tilganger til fagsystemene*

Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring, tilganger, utlevering av sensitiv informasjon eller ødeleggelse av data. Tilgangskontrollene er basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon og tilgangsrettigheter tilpasset de oppgaver vedkommende har.

Tilgang skal kun gis til de som har et tjenstlig behov. Statsforvalter administrerer og gir tilganger. I fagsystemene brukes tildeling av roller som modell for å styre hva saksbehandler kan gjøre i systemet.

Kommunen skal skriftlig be Statsforvalteren om tilganger for sine ansatte som har tjenstlige behov for tilganger til fagsystemet. Ved endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv., må kommunen straks melde ifra om dette til Statsforvalteren.

---

³ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
Aremark kommune	Rådhuset	1798	AREMARK
Drammen kommune	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Nesbyen kommune	Alfarvegen 117	3540	NESBYEN
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL
Ål kommune	Tingstugu, Torget	3570	ÅL
Hol kommune	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Sigdal kommune	Borgestubakken 2	3350	PRESTFOSS
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Øvre Eiker kommune	Postboks 76	3301	HOKKSUND
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Flesberg kommune	Lampelandhagan 7	3623	LAMPELAND
Rollag kommune	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG
Nore og Uvdal kommune	Sentrum 16	3630	RØDBERG
Bærum kommune	Postboks 700	1304	SANDVIKA
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN
Eidsvoll kommune	Postboks 90	2081	EIDSVOLL
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Frogn kommune	Postboks 10	1441	DRØBAK
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2024	GJERDRUM
Hurdal kommune	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
Lørenskog kommune	Postboks 304	1471	LØRENSKOG
Nannestad kommune	Postboks 3	2031	NANNESTAD
Nes kommune	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN
Nittedal kommune	Postboks 63	1483	HAGAN
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Ullensaker kommune	Postboks 470	2051	JESSHEIM
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Lillestrøm kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520	JEVNAKER
Lunner kommune	Sandsvegen 1	2740	ROA